

ÁTVILÁGÍTOTT SZEMHÉJAK

Fellinger Károly: *Hullámvasút*

■ A borítón látható hullámvasút utasai képzelt és valódi állatok, mesehősök. A színhasználat kellemes, harmonikus hatást nyújt a szemnek, a képzeteknek viszont szabad utat nyit: azokat az árnyalatokat elevenítheti fel, amelyekben akkor gyönyörködhetünk, ha a nyár sugarai átvilágítják lehunytt szemhéjainkat. Ezekkel a vörös és sárga váltakozásokkal találkozhatunk egy hullámvasúton ülve is, amikor a félelem a szem behunyására készlet. A könyv rajzaiért felelős Gyenes Gábor következő képpel már a könyv legelején, a borító megalkotásával élménydús kalandhoz hozza meg az olvasó kedvét, amelyet a versszöveg csak fokoz a továbbiakban változatosságával.

Fellinger Károly felvidéki költőnek már számos mesekönyvet, gyerekeknek szóló verseskötetet köszönhetünk. Legutóbbi versesköteteinek (*Mindjárt gondoltam*, *Hullámvasút*) kiadásához támogatók járultak hozzá, a költő pedig, köszönete jeléül, a 117 adományozó névsorát a kiadványok utolsó oldalán tüntette fel, a két kötet dedikált példányait is elküldve számukra.

A *Mindjárt gondoltam* és a *Hullámvasút* című alkotásokra az író parként tekint, de jelentős különbségek vehetők észre közöttük. Ezek az eltérések – attól eltekintve, hogy az író és az illusztrátor személye e két kötetben megegyezik – észrevehető a rajzok, de a versek szerkesztését és tartalmát illetően is. A két kötet strukturális eltéréseit vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a *Hullámvasút* kötet rímes verseket közöl: „Arany kantár, arany patkó / nem lesz tőle jobb / a pej kó” (*Lovas mese*). A *Mindjárt gondoltam* olvasása közben ez a zeneiség kevésbé tekinthető sajátosságának: „hiszen csak az élők / isznak vizet, / nevetett nagyapám / akinek a

bor volt a mindene” (*Jóka vize*). Az itt jelzett példákkal nemcsak a zenei, ritmusbeli eltérések éleződnek ki, hanem a már említett tartalmat tekintve is felfedezhetünk szembeötlő eltéréseket. Míg a *Hullámvasút* mondókaszerű strófákat tár elénk, amelyeknek jellegzetessége a lüktetés, a nem mindennapi szavak használatának egymásutánjából nyert ütemesség és a felfokozott játék élménye, addig a *Mindjárt gondoltam* komolyabb hangvételi, verseiben elvontabb témákat is felfedezhetünk, például a halál, szabadság, hazugság, válás témáit, amelyek a gyerekek elgondolásai, magyarázatai szerint jutnak kifejezésre. A két kötet alkotásai együttesen képezik meg azt, ami a kortárs gyermekirodalomra általában jellemző.

A *Hullámvasút* című kötet verseit olvasva a mindennapok lehetséges eseményeinek érzését idézhetjük fel vagy érezhetjük át. A cselekmények, helyzetek, tettek megnevezésével és ritmusba szedésével közeli kapcsolatba kerül az olvasó a tapasztalati világgal. Fokozza a közelség érzését, hogy a sorok között néven nevezett gyermekalakokkal találkozhatunk, „Darina, Dorina, / mennek az oviba” (*Fényfogó*). A rövid sorok rímeinek használata ritmusossá teszi az olvasatot, a formai elemek előtérbe kerülnek. Néhány vers helységneveket említ, amelyekkel Szlovákia különböző területein találkozhatunk. Megtudhatjuk, hogy Újhelyjókán a kakasok a néphez hasonlóan nyakasak, Olgán sok a falu bolondja, a mátyusföldi lakók örvendeznek, vagy a zavaros Dudavág vízében jó halászni. A szlovákiai magyar gyerekek e sorok között felismerhetik saját otthonukat, a szomszéd településeket vagy vizeket. A világon levő összes magyar anyanyelvű gyerekeknek

pedig e helységekről való olvasás, hallás következtében, észrevétlenül és játékosan bővülnek a földrajzi ismeretei.

Fellinger Károly *Hullámvasút* című alkotása a kötetben feltüntetett jelzés szerint 3–6 éves gyerekeknek javasolt. Ez természetesen megköveteli egy olyan személy jelenlétét, aki a sorokat kihangosítja, felolvasás révén. Ebbe a szituációba persze szövődhet bele az esetleg ismeretlen szavakra történő rákérdés – ilyenek lehetnek a különböző helységnevek, néphagyományokban élő vagy elvont jelentéseket tartalmazó szavak:

verbunk, jakabalma, remény, szegénység és még sorolhatnánk.

Összességében elmondható a *Hullámvasút* című kötetéről, hogy szerkezetét és versanyagát tekintve egy ismereteket gazdagító, szókincset, kreativitást, kommunikációs készséget fejlesztő verseskötet, amelyik a régi hagyományok, műfajok világába is betekintést enged a gyerekeknek. Mondhatjuk, hogy olyanképp szórakoztat a jelenben, hogy nem engedi feledésbe merülni a múlt értékeit.

Berszán Szidónia

